

**Eksperimentalna vladavina na
področju zelene politike:
slovenske okoljske politike na
razpotju**

Matej Knep in Danica Fink Hafner

**EKSPERIMENTALNA VLADAVINA NA PODROČJU ZELENE POLITIKE:
SLOVENSKE OKOLJSKE POLITIKE NA RAZPOTJU**

Matej Knep in Danica Fink Hafner

Ljubljana 2011

Knjižna zbirka: JAVNE POLITIKE

Urednica knjižne zbirke: Danica FINK HAFNER

Izdajatelj: Fakulteta za družbene vede

Za založbo: Hermina Krajnc

Copyright © po delih in v celoti FDV 2011, Ljubljana.

Fotokopiranje in razmnoževanje po delih in v celoti je prepovedano.

Vse pravice pridržane.

Recenzenta: ddr. Rudi RIZMAN in dr. Bogomil FERFILA

Jezikovni pregled: Dora MALI

Naslovnica: Janko TESTEN

Prelom: Darinka KNAPIČ

Tisk: NTD. d. o. o.

Naklada: 110 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

502.14(497.4)

KNEP, Matej

Eksperimentalna vladavina na področju zelene politike :
slovenske okoljske politike na razpotju / Matej Knep in Danica Fink
Hafner. - Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 2011. - (Knjižna
zbirka Javne politike)

ISBN 978-961-235-567-8

1. Fink-Hafner, Danica

259396608

Predgovor

Razmislek o eksperimentalni vladavini na področju zelene politike je umeščen v aktualno razpotje tako na političnofilozofskem področju kot tudi v politiki vedno bolj globaliziranega sveta. Kot pove že samo ime, se v praksi preizkušajo nove (eksperimentalne) oblike družbenega upravljanja. Temeljijo na prostovoljnem sodelovanju predstavnikov nacionalnih držav, izbranih strokovnjakov in civilnodružbenih igralcev pri oblikovanju dogovornih javnih politik na nadnacionalni ravni. Čeprav ne vsebujejo zavezujočih določil, medvladne organizacije sistematično spremljajo njihovo izvajanje. Nacionalne države tako čutijo zunanji pritisk izpostavljanja in sramotenja, kadar se ne držijo dogovorjenega. Odločanje o dejanskem sprejemanju tako dogovorjenih politik v nacionalnih okoljih pa vendarle ostaja na političnih in javnoupornih odločevalcih v nacionalnih državah.

Sodobna ureditev politike v nacionalnem in globalnem kontekstu je danes pretežno zasnovana na političnofilozofskih temeljih liberalizma. Liberalizem je primarno osredotočen na posameznika in njegova razmerja do politične skupnosti in gre z roko v roki s kapitalističnim gospodarstvom. Zahodnoevropocentričnost se tako ne kaže le v spontanem širjenju globalnega procesa demokratizacije po zgledu liberalnodemokratskega modela vladavine v bolj razvitem delu sveta, temveč tudi v organizirani promociji zahodnih političnofilozofskih in političnoinstitucionalnih idej na svetovno obrobje. Prenašajo se tudi v mednarodno oziroma svetovno politiko. Liberalno političnofilozofsko zanemarjanje vprašanja razmerij med človekom in družbenimi skupnostmi na eni strani in naravo na drugi strani se izraža tudi v prevladujočih značilnostih političnega

v liberalnodemokratičnih okoljih, ki ne zmorejo reševati okoljskih problemov dovolj učinkovito.

En del zelene politične filozofije deloma komunicira z nekaterimi segmenti liberalizma, ki se skuša odzivati na probleme razmerij med človekom oziroma družbo in naravo. Drugi del zelene politične filozofije pa je razdrobljen po strujah, ki so težko združljive s političnim delovanjem v liberalnodemokratično zasnovanih političnih sistemih ali pa sploh niso. Političnofilozofska razpotja so danes le deloma razpotja med zeleno politično filozofijo in liberalizmom. Razmeroma šibka prodornost zelene politične filozofije in sorazmerno velika vplivnost liberalizma, ki je izvirno le malo občutljiv za odnose med družbenimi razmerji in naravo, se zdita slaba podlaga za večje uspehe okoljskih politik. Začenjajo se političnofilozofska iskanja idejnih podlag, ki bi zmogle zajeti celoto razmerij med posameznikom, družbenimi skupnostmi in naravo. Razpotja na področju političnega v okoliščinah zadnjega vala globalizacije je mogoče razumeti le ob kritični analizi dosedanjih poskusov sinteze nove zelene političnosti in (ozelenele) liberalne političnosti.

Knjiga je osredotočena predvsem na sodobne eksperimentalne oblike vladavine, ki se oblikujejo mimo klasičnih liberalnodemokratičnih načel, še posebej mimo načel moderne predstavniške demokracije. Spričo deklarirane odprtosti teh oblik vladavin do civilnodružbenih igralcev je zanimivo preučiti njihovo dostopnost za zelene in morebitne druge politične ideje in prakse. Na področju okoljskih politik so civilnodružbeni igralci predvsem organizirani gospodarski interesi in okoljske nevladne organizacije. Prav zaradi praviloma bogatejših virov gospodarskih interesov in pričakovane večje dostopnosti političnih odločevalcev za te interese v običajnih procesih političnega odločanja je še pomembnejši globlji vpogled v naravo eksperimentalnih oblik vladavin.

V tej knjigi analiziramo spreminjanje okoljskih javnih politik ob upoštevanju dveh zornih kotov. Po eni strani analiziramo oblikovanje eksperimentalnih oblik vladavine,¹ ki naj bi omogočile vstop civilnodružbenih igralcev v procese prostovoljnega sodelovanja med državami pri oblikovanju priporočenih politik (v Evropski uniji so

1 V izvirniku *governance*.

dobile skupno ime ‘odprta metoda koordinacije’).² Pri tem smo pozorni na posebnosti političnega sistema Evropske unije (EU). Ta je namreč v enem segmentu zgled medvladne organizacije, ki na področju usklajevanja javnih politik med državami EU zelo spominja na medvladna sodelovanja v globalnem merilu. V drugem segmentu pa je politični sistem EU unikaten. Proizvedel je namreč tudi skupno evropsko zakonodajo, ki so jo članice EU dolžne izvajati, da bi se izognile negativnim ukrepom EU ravni. Po drugi strani opazujemo spremembe političnih paradigem in zakonodajno zgodovino ene teritorialno politične enote (Slovenije) skozi prizmo sprememb političnih paradigem in zgodovine meddržavnega sodelovanja na področju okoljskih politik v globalnem in evropskem merilu. Knjiga prinaša soočenje ugotovitev o dinamiki politično-paradigmatskih sprememb v razvoju slovenskih okoljskih politik pod vplivom a) raznolikih politično-paradigmatskih vplivov prek medvladnih sodelovanj (globalnih, regionalnih in evropskih v okviru EU) in b) domačih razmerij med vladnimi in nevladnimi javnopolitičnimi igralci v okoliščinah demokratizacije in vključevanja Slovenije v evropske povezovalne procese. Prek raziskovalnih ugotovitev kritično zrcali aktualno političnoparadigmatsko in političnosistemsko odzivanje na pereče izzive sodobnega sveta.

Knjiga je nastala v okviru temeljnega raziskovalnega projekta ‘(J5-2030) Odprta metoda koordinacije: analiza njenih javnopolitičnih (*policy*) in političnih posledic’, ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Zahvaljujeva se izr. prof. dr. Damjanu Lajhu, doc. dr. Tomažu Deželanu in mag. Ireni Brinar za pripombe in komentarje na zgodnejše različice besedila knjige, mag. Alenki Burja in mag. Marjani Dermelj pa za pripombe in komentarje na zgodnejšo različico poglavja o zelenem javnem naročanju.

Danica Fink Hafner in Matej Knep

Ljubljana, december 2011

2 V izvirniku *Open Method of Coordination*.

Vsebina

<i>Predgovor</i>	v
<i>Seznam preglednic in shem</i>	xii
<i>Predstavitve avtorjev</i>	xiii
<i>Seznam kratic</i>	xv
1 Uvod	17
2 Teoretsko-paradigmatske spremembe v odnosu do okolja in (eksperimentalne) vladavine	21
EKSPERIMENTALNA VLADAVINA V OKOLIŠČINAH ZADNJEGA VALA GLOBALIZACIJE – POGLED Z ZORNEGA KOTA MODERNE DRŽAVE	21
EKSPERIMENTALNA VLADAVINA V OKOLIŠČINAH ZADNJEGA VALA GLOBALIZACIJE – POGLED Z ZORNEGA KOTA CIVILNODRUŽBENIH IGRALCEV	25
EKOLOGIZEM KOT POLITIČNOFILOZOFSKA PARADIGMATSKA SPREMEMBA V RAZMERJU DO STARIH TOKOV V POLITIČNI FILOZOFIJI	28
EKOLOGIZEM IN/ALI LIBERALIZEM?	30
POLITIČNA FILOZOFIJA IN PRAKTIČNE REŠITVE NA RAZPOTJU	33

x	<i>Vsebina</i>	
3	Razvoj zelenih javnih politik na globalni ravni in spremembe v globalnem upravljanju	37
	MODERNO VLADANJE IN EKSPERIMENTIRANJE	37
	RAZVOJ GLOBALNIH OKOLJSKIH POLITIK – ZGODOVINSKI PREGLED	45
	POLITIČNOPARADIGMATSKESPREMEMBE	56
	JAVNOPOLITIČNI IGRALCI MEDNARODNEGA OKOLJEVARSTVENEGA UPRAVLJANJA	61
	SKLEPNE MISLI	76
4	Razvoj zelenih javnih politik ES/EU	79
	MODERNO VLADANJE IN POSTMODERNE POLITIČNE PREMENE V ES/EU	79
	ZGODOVINSKI PREGLED EVROPSKIH OKOLJSKIH POLITIK IN PARADIGMATSKIH SPREMEMB	87
	VLOŽEK DRŽAVNIH IGRALCEV	97
	VLOŽEK NEDRŽAVNIH IGRALCEV	99
	SKLEPNE MISLI: VREDNOTENJE EKSPERIMENTALNIH OBLIK VLADANJA V EU	102
5	Razvoj zelenih javnih politik v Sloveniji	105
	SLOVENIJA MED MODERNO IN POSTMODERNO VLADAVINO	105
	ZGODOVINSKI PREGLED RAZVOJA SLOVENSКИH OKOLJSKIH POLITIK	106
	PARADIGMATSKESPREMEME IN PROBLEM NEIZVAJANJA OKOLJSKIH POLITIK	120
	SLOVENSKE IZKUŠNJE Z EKSPERIMENTALNIMI OBLIKAMI POLITIKE NASPLOH IN NA ZGLEDU OKOLJSKIH POLITIK	122
	IGRALCI V PROCESIH OBLIKOVANJA IN IZVAJANJA POLITIK VARSTVA OKOLJA OD 1980 NAPREJ	125

	SKLEPNE MISLI: NORMATIVNI RAZVOJ OKOLJSKIH POLITIK V SLOVENIJI Z RAZMEROVA VELIKIM IMPLEMENTACIJSKIM PRIMANJKLJAJEM	134
6	Primer eksperimentalne okoljske vladavine: zeleno javno naročanje	137
	GLOBALIZACIJA IN PRIZADEVANJA ZA ZELENO JAVNO NAROČANJE: ŠTUDIJA PRIMERA	137
	PARADIGMATSKI KONFLIKTI NA GLOBALNI RAVNI TER KONFLIKTI ZNOTRAJ ZELENIH PARADIGEM	139
	GLOBALNI RAZVOJ POLITIKE ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA	140
	POLITIKA ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA EU	143
	RAZVOJ POLITIK ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA V SLOVENIJI	157
	JAVNOPOLITIČNI IGRALCI	163
	SKLEPNE MISLI: OCENA TRANSFORMACIJSKEGA POTENCIALA EKSPERIMENTALNIH OBLIK OKOLJSKE VLADAVINE	172
7	Eksperimentalna vladavina na področju okoljskih javnih politik: pogled iz Slovenije	175
	PROCESI TIPA OMK – NEDEMOKRATIČNA OBLIKA LIBERALNE VLADAVINE	175
	ĀKSKLUZIVNOST PRAKS EKSPERIMENTALNIH OBLIK VLADANJA	176
	POLITIČNOFILOZOFSE PREMENE NA PODROČJU OKOLJSKIH POLITIK IN SOOBSTOJ POLITIČNIH PARADIGEM NA SLOVENSKEM	178
	SLOVENSKE OKOLJSKE POLITIKE NA RAZPOTJU	180
	<i>Seznam virov in literature</i>	183
	<i>Priloge</i>	207
	<i>Stvarno in imensko kazalo</i>	215

Seznam preglednic in shem

<i>Preglednica 3.1:</i>	Idealnotipske oblike globalnega sodelovanja med državami na področju okoljevarstva	39
<i>Shema 3.1:</i>	Število na novo sprejetih multilateralnih okoljskih sporazumov na globalni ravni in na novo sprejetih okoljskih pravnih aktov EU, po letih	54
<i>Shema 3.2:</i>	Razvoj zelenih paradigem glede na raven vladanja, kjer se je paradigma najprej oblikovala, in glede na obdobje uveljavljanja	57
<i>Preglednica 6.1:</i>	Lastnosti evropske politike zelenega javnega naročanja, oblikovane po letu 2001 glede na idealnotipske lastnosti procesa OMK	145
<i>Preglednica 6.2:</i>	Lastnosti evropske politike zelenega javnega naročanja, oblikovane po letu 2001 glede na idealnotipske značilnosti mednarodnih dogovornih omrežij	146
<i>Preglednica 6.3:</i>	Sprejem akcijskih načrtov ali drugih oblik nacionalnih javnih politik za zeleno javno naročanje v državah članicah EU, po letih	156
<i>Shema 6.1:</i>	Prenos paradigem in politik zelenega javnega naročanja med ravnmi vladanja	159

Predstavitev avtorjev

Danica FINK HAFNER je redna profesorica na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, predstojnica Centra za politološke raziskave in koordinatorica doktorskega študija Analiza politik. Je nosilka temeljnega raziskovalnega projekta Odprta metoda koordinacije: analiza njenih javnopolitičnih (*policy*) in političnih posledic, raziskovalnega programa Politološke raziskave ter slovenskega dela mednarodnega raziskovalnega projekta Comparative Research on Interest Group Politics in Europe (INTEREURO). Njeno znanstveno in pedagoško delo zajema preučevanje prehodov v demokracijo, analize politik, političnih strank in strankarskih sistemov, javnopolitičnih omrežij, interesnih skupin in lobiranja, delovanja nacionalnih političnih sistemov v kontekstu političnega sistema EU, primerjalnega raziskovanja političnih sistemov in ideologij. Bila je oziroma je članica uredništva European Journal of Political Research, Zeitschrift für Vergleichende Politikwissenschaft, Central European Political Science Review, Družboslovne razprave in Pregled. Bila je oziroma je članica mednarodnih strokovnih teles International Advisory Panel prve družboslovne 'ERA-NET' - NORFACE, odbora za družboslovje in humanistiko pri COST ter izvršilnega odbora European Consortium for Political Research (ECPR). Poleg vrste knjig in poglavij v knjigah doma in v tujini je doslej objavljala tudi v uglednih mednarodnih znanstvenih revijah v Evropi, Kanadi in ZDA.

Matej KNEP je asistent za analizo politik na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in raziskovalec na Centru za politološke

raziskave na isti fakulteti. Kot raziskovalec sodeluje pri temeljnem raziskovalnem projektu Odprta metoda koordinacije: analiza njenih javnopolitičnih (*policy*) in političnih posledic ter pri mednarodnem raziskovalnem projektu Comparative Research on Interest Group Politics in Europe (INTEREURO). Njegovo raziskovalno zanimanje zajema interesne skupine in lobiranje, analizo politik in novo pojavnost demokracije.

Seznam kratic

BEUC	Bureau Européen des Unions de consommateurs
CSD	Komisija OZN za trajnostni razvoj
DZ	Državni zbor
EEA	Enotni evropski akt
EEB	European Environmental Bureau
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EK	Evropska komisija
EP	Evropski parlament
ES	Evropske skupnosti
EU	Evropska unija
FLRJ	Federativna ljudska republika Jugoslavija
GEF	Svetovni sklad za okolje
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
IMF	Mednarodni denarni sklad
IPCC	Medvladni forum za podnebne spremembe
IUCN	Mednarodna zveza za ohranjanje narave
MF	Ministrstvo za finance
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
NPVO	nacionalni program varstva okolja
NVO	nevladna organizacija
OAN	okoljski akcijski načrt
OECD	Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj

OMK	odprta metoda koordinacije
OZN	Organizacija združenih narodov
RS	Republika Slovenija
SFRJ	Socialistična federativna republika Jugoslavija
SGRZ	Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje
SRS	Socialistična republika Slovenija
SVREZ	Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve
SZDL	Socialistična zveza delovnega ljudstva
UNCED	Konferenca OZN o okolju in razvoju
UNCITRAL	Komisija OZN za mednarodno trgovinsko pravo
UNEP	Program OZN za okolje
UNFCCC	Okvirna konvencija OZN o podnebnih spremembah
WCED	Svetovna komisija za okolje in razvoj
WSSD	Konferenca OZN o trajnostnem razvoju
WTO	Svetovna trgovinska organizacija
WWF	Svetovni sklad za naravo
ZDA	Združene države Amerike
ZeJN	zeleno javno naročanje
ZKS	Zveza komunistov Slovenije
ZSMS	Zveza socialistične mladine Slovenije

1 Uvod

Knjiga 'Eksperimentalna vladavina na področju zelene politike: slovenske okoljske politike na razpotju' predstavlja raziskovalne ugotovitve o spreminjanju vladavin na področju okoljskih politik. Preučevanje je potekalo na podlagi sinteze teoretskih pristopov več področij – politične filozofije, politologije aktualnih procesov politične globalizacije in aktualnih teoretskih razprav o demokraciji in vladanju.

Izhajamo iz predpostavke, da je zelena politika³ eno izmed pomembnih vrednotnih, ideoloških in političnofilozofskih torišč v modernizirajočih in postmodernih družbah. S poudarjanjem ekološke krize namreč spreminja družbeno hierarhijo vrednot in preverja sposobnost sodobnih liberalnodemokratskih političnih sistemov in institucij povojnega svetovnega reda za odpravljanje današnje ekološke krize. S kritiko (ekonomske) globalizacije vstopa tudi v ideološke

3 V knjigi analitično razločujemo med politiko in javno politiko. Politiko (angleško *politics*) razumemo kot boj za oblast, kot dejavnost, ki je imanentna strankarski politiki. Javno politiko (angleško *public policy*) pa opredeljujemo kot dolgo vrsto bolj ali manj povezanih izbir – skupaj z odločitvami ne delovati, ki jih sprejemajo vladni (*governmental*) organi in uradniki (Dunn 1981: 61). V knjigi zgoraj opredeljeni pojem politika na področju varstva okolja označujemo z 'zelena politika', javnopolitične vidike pa z 'okoljskimi politikami'. Pojem zelena politika tako označuje ideološke oziroma političnopa-radigmatske ter politične konflikte in procese. Pojem okoljske politike pa označuje niz javnopolitičnih izbir, ki določajo pravila obnašanja na področju varstva okolja in se nanašajo med drugim tudi na normativno in institucionalno ureditev varstva okolja. Več o razlikovanju med pojmi glej na primer Heywood (1997, 2002) in Fink Hafner (2007c: 10–16).

razprave o konceptu prihodnjega družbenega razvoja. S tem se zelena politika postavlja v osrčje politološkega zanimanja. Različne smeri znotraj zelene politične teorije si niso enotne glede ocen o zmožnosti liberalnodemokratskih političnih sistemov in institucij za reševanje sodobne ekološke krize. Nekatere uveljavljeni institucionalni okvir obravnavajo kritično. Prav v tekočih političnih procesih in institucijah vidijo vzrok za reprodukcijo družbenih odnosov dominacije. Menijo, da prevladujoča narava politike v sodobnem svetu povzroča ekološko krizo. Zato zavračajo tudi delovanje v okviru danih političnih ustanov. Druge smeri znotraj zelene politične teorije za izhod iz ekološke krize poudarjajo potrebo po postopnem prilagajanju zdajšnjih procesov in institucij, ki bi jih usposobilo za učinkovito reševanje okoljskih problemov (Naess 1973; Eckersley v Barry in Wissemburg 2001: 1; Pepper 1996; Mathews 2001). Prav eksperimentalne oblike okoljske vladavine, katerih oblika ni vnaprej določena, temveč se prilagaja potrebam iskanja učinkovitih rešitev za odpravljanje okoljskih problemov, ponujajo alternativo sprejetim institucionalnim in javnopolitičnim rešitvam. Eksperimentalne oblike okoljske vladavine nastajajo iz potreb po obvladovanju vse bolj prepletenih okoljskih problemov. Praviloma so javnosti malo znane ali pa sploh ne. Ocene o njihovi učinkovitosti in vlogi v procesih spreminjanja sodobnih demokracij temeljijo predvsem na teoretski oceni njihovih potencialov. Zato so precej idealistične.

Empiričnih raziskav o dejanskih učinkih eksperimentalne vladavine je še vedno razmeroma malo. Namen te knjige je prispevati k zmanjševanju te raziskovalne vrzeli. Pri tem umeščamo preučevanje eksperimentalnih oblik vladavine v procese oblikovanja in izvajanja okoljskih politik. V knjigi predstavljeno raziskovanje je osredotočeno predvsem na vpliv vpetosti Slovenije v te oblike vladavine, na slovenske okoljske politike in na odnose med igralci v nacionalnem političnem okolju. Pri tem posvečamo posebno pozornost spreminjanju značilnosti in načinov delovanja nacionalne države (Slovenije), ki se je v zadnjih dveh desetletjih razmeroma hitro povezala ne le v mednarodno medvladno politiko, temveč tudi v regionalni politični sistem EU.

Analiza v knjigi temelji na raziskovalnem delu v okviru temeljnega raziskovalnega projekta '(J5-2030) Odprta metoda koordinacije: analiza njenih javnopolitičnih (*policy*) in političnih posledic', ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Poleg pregleda relevantne literature doma in v tujini so bili v okviru raziskave opravljene družboslovni intervjuji s predstavniki nevladnih organizacij, strokovnjakov, zaposlenih na pristojnih ministrstvih in v vladnih službah v Ljubljani in na Stalnem predstavništvu RS pri EU, poleg tega pa tudi s strokovnjaki iz evropskih nevladnih organizacij in Evropske komisije v Bruslju (pregled opravljenih intervjujev je v *Prilogi 1*). Raziskovalne ugotovitve so bile preverjene in dopolnjene tudi na podlagi razprave z deležniki, organizirane v sodelovanju z nevladnimi organizacijami na področju okoljskih politik v Sloveniji 6. aprila 2011⁴ in na sestanku s slovenskimi deležniki z vladnega, nevladnega in strokovnega področja 20. septembra 2011.⁵

V prvem delu knjige so podrobneje predstavljene osrednje teoretske dileme glede razmerja med zeleno ideologijo in liberalizmom in njihovih praktičnih izrazov v okoliščinah dinamičnega spreminjanja družbenega upravljanja sodobnih razvitih družb. Drugi del prinaša podrobnejšo analizo procesov razvoja okoljskih politik v globalnem kontekstu v zadnjih štiridesetih letih. Pri tem upoštevamo spremembe v globalni politiki. Tretji del se osredotoča na preplet inovacij na področju okoljskih politik in izgrajevanja političnega sistema Evropskih skupnosti/Evropske unije (ES/EU). Poglavje o Sloveniji najprej umešča razvoj okoljskih politik na področju Slovenije v globalni in evropski kontekst. Nato v študiji primera regulacije zelenega javnega naročanja analiziramo posebnosti eksperimentalnih oblik vladavine v ES/EU v primerjavi z vladavino prek političnodoločevalskega sistema oblikovanja za članice EU zavezujoče evropske zakonodaje. V sklepnem delu sintetiziramo ugotovljene globalne in evropske

-
- 4 Srečanje z deležniki v okviru temeljnega raziskovalnega projekta '(J5-2030) Odprta metoda koordinacije: analiza njenih javnopolitičnih (*policy*) in političnih posledic', je bilo organizirano v sodelovanju z okoljskimi nevladnimi organizacijami. Srečanje je potekalo 6. aprila 2011 v prostorih Okoljskega centra na Trubarjevi cesti 50 v Ljubljani. Udeležili so se ga predstavniki okoljskih nevladnih organizacij, raziskovalci Centra za politološke raziskave Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani in študenti FDV.
- 5 Tudi ta sestanek je potekal v okviru istega projekta, in sicer 20. septembra 2011 v prostorih Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Udeležili so se ga strokovnjaki iz akademskega okolja, predstavniki okoljskih nevladnih organizacij, Ministrstva za okolje in prostor, Gospodarske zbornice Slovenije in raziskovalci Centra za politološke raziskave Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani.

dileme glede razreševanja napetosti med zeleno ideologijo in liberalizmom; med pritiski v smeri spreminjanja značaja (post)moderne vladavine in vztrajnostjo liberalnodemokratskih vrednotnih in sistemskih rešitev; ter napetosti med slovensko politiko sledenja nadnacionalno oblikovanim javnim politikam in aktualnim nacionalnim političnim iskanjem optimalnih razmerij med kapitalistično logiko gospodarske dejavnosti in družbeno odgovornim ravnanjem z naravnim okoljem.